

Julius
Kivimäen
ja muiden
hakkerien
jäljillä

Ctrl+
Alt+

KAOS

BAZAR

Joe Tidy

Joe Tidy

Ctrl+Alt+



**Julius Kivimäen ja muiden
hakkerien jäljillä**

Suomentanut Mina Eriksgård ja Nuanxed AB

BAZAR



Ensimmäinen painos
Copyright © Joe Tidy 2025
Suomenkielisen laitoksen © Bazar Kustannus,
Mina Eriksgård ja Nuanxed AB 2025
Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-403-766-2

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

*Tämä kirja on omistettu kyberrikosten uhreille ja
kaikille niille, jotka tekevät ankarasti töitä
suojellakseen elämäämme verkossa.*

Sisällys

//Esipuhe.....	9
//Luku 1 Pidätys sattuman oikusta	17
//Luku 2 Ransom_man iskee.....	25
//Luku 3 Se sähköposti.....	52
//Luku 4 Zeekillin nousu	82
//Luku 5 Tavoitteina uudelleentviittaukset.....	90
//Luku 6 Tavoitteina valta – ja bitcoinit	115
//Luku 7 Zeekill pidätetään	152
//Luku 8 Koukussa hakkerointiin.....	165
//Luku 9 Tavoitteena haitta	197
//Luku 10 Kun jouluku peruttiin.....	228
//Luku 11 Vastaamo luhistuu	253
//Luku 12 ”Koskematon hakkerijumala” joutuu telkien taakse	267
//Luku 13 Viestikapula siirtyy seuraaville.....	294
Kiitokset	329
Viitteet	331

//Esipuhe

Televisiotoimittajana olen tottunut pomojeni pöyristyttäviin pyyntöihin, mutta tämä oli niistä taatusti naurettavin.

”Haluan liskon. Tämän illan lähetykseen”, uutispäällikkö sanoi ja lisäsi kuumottavat sanat: ”Ryley soitti – hoida homma.”

Kun John Ryley – Sky Newsin johtaja – antaa tehtävän, on se pakko ottaa vastaan. Tällä kertaa tehtävä vaikutti kuitenkin mahdottomalta. ”Liskolla” hän tarkoitti ketä tahansa Lizard Squad -hakkerijengin jäsentä – jengin, joka oli päätynyt kansainvälisiin otsikoihin tehtyään kyberhyökkäyksen ja pilattuaan sillä joulun noin sadalta miljoonalta ihmiseltä eri puolilla maailmaa.

Lizard Squad, eli joukko anonyymejä teinejä, jotka tunnettiin vain heidän sosiaalisen median nimimerkeistään, oli onnistunut panemaan Xbox Live- ja PlayStation Network-palvelut polvilleen. Jos näiden peliyhtiöiden verkkopalveluihin yritti luoda yhteyden, vastaan tuli virheilmoitus: ”Sivua ei löydy”. Tämä tarkoitti, ettei kavereita vastaan voinut pelata, uusia pelejä ei voinut ladata eikä uutuuttaan kiiltelevää konsolia voinut rekisteröidä.

Tällainen kyberhyökkäys olisi häiritsevä milloin tahansa, mutta tämä vuonna 2014 tehty hyökkäys ajoitettiin nimenomaan joulupäivään, eli sesonkihuippuun, jolloin miljoonat lapset, vanhemmat ja kaikki siltä väliltä käynnistävät lahjoiksi saamiaan jännittäviä uusia pelejä.

Lizard Squadin hyökkäys oli maailmanlaajuinen uutinen ja yksi niistä harvoista kerroista, kun kyberhyökkäyksellä on ollut välitön ja ilmeinen vaikutus yhteiskuntaan. Kymmenet miljoonat kärsivät hyökkäyksestä saman tien, ja ihmiset ryntivät sankoin joukoin sosiaaliseen mediaan purkamaan kiukkuaan ja hämmennystään. Heitä vastassa oli joukko nuoria, jotka kerskuivat hakkerointisaavutuksellaan. Ihmiset alkoivat kysellä: miten ihmeessä oli mahdollista, että nämä teinipojat nöyryyttivät sellaisia teknologiajättejä kuin Sony ja Microsoft?

Minä jäin miettimään toisenlaista kysymystä: miten ihmeessä löytäisin yhden näistä ”liskoista” ja saisin hänet haastateltavaksi Sky Newsin tv-lähetykseen samana iltana?

Kuumeinen seitsemän tunnin etsintä internetin uuminessa johti minut seitsemäntoistavuotiaan Julius Kivimäen luo. Hän oli pahamaineinen hahmo anarkistisessa teinihakeriskenessä ja käytti nimeä ”Ryan”. Myöhemmin hänellä oli kymmeniä muita nimimerkkejä, mukaan lukien ”The Untouchable Hacker God” (’koskematon hakkerijumala’) ja ”Zeekill”.

Kellon tikittäessä ja määrääjän lähestyessä minä ja leikkaaja odotimme hermostuneina, että tämä teini saapuisi verkkoon, niin kuin oli luvannut. Hän soitti Skypellä täsmälleen

sovittuun aikaan, ja niin kaikkien pelaajien kansainvälinen arkkihollinen numero yksi ilmestyi ruudulleni virnistys kasvoillaan. Järkytyin siitä, kuinka nuorelta hän näytti. Hänellä oli ajeltu pää, pehmeät kasvonpiirteet ja ilmeettömät silmät. Hänessä ei näkynyt merkkiäkään katumuksesta, ja hän käyttäytyi ylimielisesti. Yritin parhaani mukaan vaatia häntä tilille, mutta koin tilanteen epätodelliseksi, sillä hän ei tuntunut välittävän tapahtuneesta tuon taivaallista, vaan vain naurahteli koko haastattelun ajan. Hakkerointien toteuttaminen oli ollut Lizard Squadille vain päähänpisto, hän sanoi ja kehuskeli, että koko operaatio oli vienyt häneltä ja kolmelta muulta noin kuusi tuntia. ”En voi oikeastaan sanoa, että se kaduttaisi minua yhtään”, hän sanoi leveästi hymyillen.

Hänen ylimielisyytensä oli kuin punainen vaate kyberturvallisuudelle ja vihaisille ihmismassoille, joihin hyökkäys oli vaikuttanut. Video keräsi yli miljoona katselukertaa YouTubeessa. Ja mikä tärkeintä minun kannaltani: Sky Newsin ylin johto oli tyytyväinen.

Tuo päivä ja haastattelu herättivät minussa pakkomielleisen kiinnostuksen kyberturvallisuuteen. Se on kestänyt nyt jo kymmenen vuotta.

Siihen aikaan kotimaan uutisten toimittajana rikokset olivat muodostaneet ison osan käsittelemistäni aiheista, ja olin raportoinut kaikesta mahdollisesta murhasta huumeratsioihin. Koskaan aiemmin en ollut kuitenkaan törmännyt näin julkeisiin ja leuhkoihin rikollisiin. Enkä ollut koskaan aiemmin haastatellut ketään Juliuksen kaltaista – niin nihilististä ja niin ylimielistä.

Aloin ymmärtää, millaista valtaa kyberrikolliset näppäimistöiltään käyttävät, ja siitä lähtien olen ollut koukussa hakereihin. Otin asiakseni raportoida jokaisesta merkittävästä kyberhyökkäyksestä ensin Sky Newsillä ja sitten nykyisessä roolissani BBC Newsillä. Olen ollut onnekas saadessani matkustaa ympäri maailmaa raportoimassa kyberturvallisuudesta ja tekemässä dokumentteja BBC:n ensimmäisenä kyberturvallisuuden kirjeenvaihtajana. Olen matkustanut halki Venäjän maailman etsityimpien kyberrikollisten perässä. Olen paljastanut Ukrainassa toimineet siviilihakkerit. Olen chillailut rantatalossa Argentiinassa ensimmäisen miljonääriksi nousseen eettisen hakkerin kanssa. Ja olen esittänyt tiukkoja kysymyksiä Saudi-Arabian viranomaisille heidän isännöidessään kyberturvallisuuskonferenssia tavoitteenaan päästä luotetuiksi globaaleiksi toimijoiksi tällä nopeasti kasvavalla alalla.

On ymmärrettävää, miksi saudit haluavat osansa. Kyberturvallisuusalan arvon katsotaan olevan nykyään arviolta 200 miljardia dollaria,¹ ja odotettavissa on valtavaa kasvua. Yritykset ja konsultit veloittavat pelokkailta organisaatioilta huippuhintoja uusimmista ja parhaimmista ohjelmistoista, joilla hakkerit voidaan pysäyttää. Silti yksi olohuoneen suurimmista virtahevoista sivuutetaan kerta toisensa jälkeen. Syylliset eivät nimittäin yleensä ole huippuluokan kybervakoilijoita. He ovat tylsistyneitä, yksinäisiä ja vailla valvontaa olevia teini-ikäisiä poikia, jotka liittoutuvat keskenään aiheuttaakseen kaaosta omista huoneistaan käsin, usein tuhansien kilometrien päässä toisistaan ja ilman, että tietävät toistensa oikeita nimiä.

En ole koskaan tavannut naispuolista kyberrikollista. Heitäkin varmasti on olemassa, mutta teinihakkeroinnin testosteroninkatkuinen alakulttuuri näyttää estävän tyttöjä ajautumasta tälle pimeälle polulle. Hyvässä ja pahassa.

Ne, jotka nousevat internetin syövereistä muutaman vuoden välein aiheuttamaan tuhoa, ovat poikia. Näin on ollut hakkeroinnin alkuaajoista eli 1970-luvulta lähtien. Mikä saa teini-ikäiset pojat kiinnostumaan kyberrikollisuudesta ja kuinka he onnistuvat kerta toisensa jälkeen huijaamaan kyberalan terävimpiä osaajia? Tätä kierrettä emme ole onnistuneet pysäyttämään, ja jokainen uusi teinijengi on edellistä enemmän tosissaan ja uhkaavampi. 2010-luvulla, jolloin Lizard Squad ja kumppanit riehuivat hakkerointiskenessä, kierteen luonteessa tapahtui kuitenkin myös eräs vaarallinen ja peruuttamattomalta vaikuttava muutos.

Tässä kirjassa esiintyvät hakkerit ovat nyt aikuisia miehiä. Jotkut ovat suorittaneet vankeusrangaistuksia. Jotkut ovat löytäneet hyväpalkkaisia ja arvostettuja työpaikkoja kyberturvallisuusosalta. Toiset elävät ylellisesti kryptovaluutalla, jonka ovat saattaneet hankkia hakkerointiaikanaan, tai sitten eivät. Kirjoittaessani heidän toiminnastaan olen päättänyt jättää pois tunnistettavia yksityiskohtia suojellakseni niitä, jotka ovat onnistuneet pysyttelemään piilossa. Tämä oli vaikea päätös, jollaisia olen usein joutunut työssäni tekemään, mutta uskon sen olevan perusteltua, sillä näin olen saanut tarinat kokonaisina ensikäden lähteestä. Yksi asia kävi kuitenkin nopeasti selväksi tehdessäni taustatyötä kirjaa varten: hakkeriyhteisö on käärmeenpesä ja täynnä selkään

puukottamista ja vihaa. Vielä nytkin, kun nämä hahmot ovat kaksi- ja kolmekymppisiä, heillä on taipumus liioitella ja he valehtelevat rutiininomaisesti tekemisistään ja tekemättä jättämisistään. Lisäksi minua on järkyttänyt se, miten herkästi he riitelevät keskenään ja sinkoavat ilkeitä loukkauksia puolin ja toisin. Tätä kirjaa varten olen selvittänyt, millä heidän kilpailevista tarinoistaan on todistus pohjaa ja mitkä väitteet ovat vain väitteitä. Olen navigoinut tässä valehtelijoiden ja wannabe-hahmojen muuttuvassa maailmassa tukeutumalla erityisen paljon oikeuden asiakirjoihin.

Julius Kivimäki on kirjan keskipiste. Hän on tarinan punainen lanka, joka kulkee läpi suuren osan kirjan kattamasta ajanjaksosta – vuodesta 2014 nykypäivään – ja monet muut ovat valitettavasti seuranneet hänen jälkiään. Hänen synkän tarinansa kautta opimme, miten nuoret miehet muovaavat teinihakkerointikulttuuria ja miten se voi muuttaa viattomia tietokonenörttejä tunteettomiksi kyberrikollisiksi.

Yhtä tunteetonta kyberrikollista kuin Kivimäki on vaikea löytää. Hän on otaksuttavasti historian vihatuin hakkeri. Häntä eivät vihaa vain pelaajat, jotka hän suututti jouluna 2014, vaan myös monet muut uhrit (mukaan lukien toiset hakkerit), joille hän on aiheuttanut vahinkoa matkan varrella. Esimerkiksi vuonna 2022, eli kahdeksan vuotta sen jälkeen kun haastattelin häntä Sky Newsille, hänet yhdistettiin historian todennäköisesti järkyttävimpään kyberhyökkäykseen: suomalaisen Vastaamo-yrityksen hakkerointiin, jossa kohteena olivat 33 000 suomalaisen mielenterveystiedot ja jonka seurauksena uhreilta yritettiin kiristää rahaa tietojen

julkaisemisen uhallla. Pienessä, vain 5,5 miljoonan asukkaan maassa jokainen tuntee jonkun, johon tämä hyökkäys vaikutti.

Jotkut sanovat, ettei Kivimäen kaltaisille hakkereille pitäisi antaa enempää heidän kaipaamaansa huomiota. Näillä sivuilla toivon kuitenkin voivani valaista ensimmäistä kertaa, miten näiden harhateille joutuneiden hahmojen tarinat liittyvät toisiinsa ja miten tätä kautta voidaan piirtää kokonaiskuva ja löytää toistuvia toimintamalleja, jotka muuten jäisivät piiloon. Nämä toimintamallit saattavat auttaa vastaamaan siihen kaikkein suurimpaan kysymykseen: kuinka voimme estää teini-ikäisiä poikia ryhtymästä kyberrikollisiksi?

Tämän kirjan tarkoitus ei ole romantisoida tätä huolestuttavaa rikollisuuden osa-aluetta. Sen tarkoitus on kohdistaa kirkas valokeila näihin epäkypsiin, harhateille eksyneisiin ja julmiin poikiin ja oppia heidän tarinoistaan.

Ja kaikki tämä alkaa onnenkantamoisesta, jonka ansiosta Ranskan poliisi yhytti Julius Kivimäen varhain aamulla 3. helmikuuta vuonna 2023...

//Luku 1

Pidätys sattuman oikusta

2023

Päivä oli juuri valkenemassa, kun partioauto ajoi mukulakivetystä risteyksestä osoitteeseen 1 Promenade Saint-Nicolas. Kyseessä on kuusikerroksinen rakennus, joka sijaitsee Courbevoien vihreällä esikaupunkialueella Pariisin pohjoislaidalla, ja sen sisäpihalla on kaunis pieni puisto ja lasten leikkialue. Alue on kaukana yöelämän keskuksista, siellä asuu paljon perheitä ja liike-elämän vaikuttajia. ”Vilkas päivisin, mutta yleensä rauhallinen öisin”, kuten eräs asukkaista kuvaili sitä minulle. Hälytyksen poliisille teki nainen, joka oli huolissaan alueella asuvasta ystävästään. Ystäväporukka oli ollut juhlimassa yökerhossa, ja soittajan ystävä oli ajautunut rajuun riitaan kumppaninsa kanssa. Soittaja oli kertonut päiväystäjälle, että mies oli ollut vihainen ja humalassa. Soittajan ystävä ei ollut vastannut puhelimeen kotiin palattuaan, ja soittaja oli ollut peloissaan ja arvellut, että tälle oli sattunut jotakin. Poliisi otti ilmoituksen vakavasti ja saapui asunnolle pian aamuseitsemältä tulleen puhelun jälkeen.

Poliisit koputtivat ja odottivat käytävällä, mutta kukaan ei tullut avaamaan. He koputtivat uudestaan, eikä vielääkään

tapahtunut mitään. Vielä yksi koputus – edelleen pelkkää hiljaisuutta. Paikallisten uutisraporttien mukaan² poliisit ottivat seuraavaksi murtorautansa esiin ja valmistautuivat jo ryntäämään sisään, kun nuori nainen avasi oven.

Nainen oli kunnossa. Ehkä hieman krapulainen ja järkyttynyt, mutta poliisin pelko lähisuhdeväkivallasta hälveni nopeasti. Poliisit löysivät hänen miehensä sängystä ja herättivät tämän. Sitten he pyysivät protokollan mukaisesti saada nähdä tämän henkilöllisyystodistuksen. Mies kaiveli asiakirjojaan ja ojensi passin, jonka mukaan hän oli Romanian kansalainen nimeltä Asan Amet. Se vaikutti epätodennäköiseltä nimeltä tälle 190-senttiselle, vaaleatukkaiselle ja vihreäsilmaiselle miehelle, joten toinen poliiseista soitti radiopuhelimella asemalle tarkistaakseen tietoja sillä välin, kun toinen jutusteli asunnossa.

Sitten hälytyskellot alkoivat soida.

”Asan Amet” oli merkitty yhdeksi valehenkilöllisyyksistä, joita käytti eräs Euroopan etsityimmistä rikollisista. Tämä lapsenkasvoinen mies oli etsintäkuulutettu epäiltynä Suomessa tehdyistä tietoverkkorikoksista ja törkeästä kiristyksestä.

Poliisit panivat miehen käsirautoihin ja saattoivat hänet poliisiautolle samaan aikaan, kun ohi kulki töihin ja koulu-kyydeilleen suuntaavia asukkaita. Toinen poliisin ryhmä tuli tutkimaan asunnon ja löysi merkkejä neuvokkaasta ja hyvin verkostoituneesta rikollisesta: hänellä oli kaksi muuta romanialaista kuvallista henkilöllisyystodistusta samalla väärällä nimellä, ja lisäksi hänen vaimonsa puhelimessa oli kuvia neljästä muusta ajokortista, joissa kaikissa oli hänen kuvansa

mutta jotka kaikki olivat väärennöksiä. Mukana oli muun muassa yksi Britanniaasta ja yksi Arizonasta hankittu ajokortti.

Poliisit ajoivat kapeita katuja kohti Seinejokea karkulainen takapenkillä. Kaupungin keskustaan johtavalla pitkällä suoralla tieosuudella saattoi nähdä Eiffel-tornin siintävän taivaanrannassa pilvien keskellä. Poliisit tuskin maltoivat odottaa, että pääsisivät kertomaan muille odottamattoman onnistuneesta aamustaan. Takapenkillä käsirautoissa istuva mies oli melkoinen saalis.

Hänen oikea nimensä oli Aleksanteri Julius Tomminpoika Kivimäki.

#

Noin 2 600 kilometrin päässä Helsingissä Traficomien Kyberturvallisuuskeskuksessa toimiston hiljaisuuden rikkoi neljä peräkkäistä ääntä. Ensin kuului tekstiviestistä ilmoittava kilahdus, sitten perään naurahdus, sen jälkeen toinen kilahdus, ja sitten valtava huuto: ”JOOOO!”

Ensimmäinen kilahdus ilmoitti tekstiviestistä, jossa rikosylikomisario Marko Leposen kollega kertoi pidätyksestä. Naurahdus oli Markon reaktio oletettuun huonoon vitsiin, ja hän lähetti kollegalleen sarkastisen vastauksen. Toinen kilahdus toi vahvistuksen siitä, että uutinen oli totta. Ja tuo riemullinen ”JOOOO!” oli ilahtuneen keski-ikäisen kyberpoliisin riemunkiljahdus. Onnitteluja tulvi poliisiaseman joka kolkasta. Kaikki tiesivät, kuinka kovasti Marko oli tehnyt töitä parin edellisen vuoden ajan löytääkseen Vastaamon kyberhyökkäyksen takana olevan hakkerin. He tiesivät myös,

että hän oli odottanut uutisia tästä pidätyksestä kuukausi-kaupalla siitä lähtien, kun oli tunnistanut Kivimäen pääepäillyksi ja määrännyt tämän vangittavaksi poissaolevana 27. lokakuuta 2022.

Helsingin kärjäoikeuden vangitsemismääräys oli ollut tuohon aikaan kybermaailman suurin puheenaihe. Siinä luki, että epäillystä oli annettu eurooppalainen pidätysmääräys ja että tämä voitiin määräyksen nojalla pidättää ulkomailla, minkä jälkeen poliisi pyytäisi hänen luovuttamistaan Suomeen. Sen mukaan epäillystä, joka oli Suomen kansalainen ja noin 25-vuotias, annettaisiin myös Interpolin Red Notice -etsintäkuulutus.

Pidätysmääräys herätti niin paljon kiinnostusta siitä yksinkertaisesta syystä, että lokakuun 2020 Vastaamo-kyberhyökkäys oli vaikutuksiltaan yksi historian suurimmista ja julmimmista hakkeroinneista – ja on sitä edelleen. Sen lisäksi, että se vaikutti 33 000 viattomaan ja haavoittuvaan ihmiseen, mukaan lukien lapsiin, se myös altisti heidät mitä kammottavimmalle kiristykselle, jossa heidän terapiamuistiinpanojaan käytettiin neuvotteluvälineinä ja julkaistiin sitten kylmäverisesti verkossa kaikkien nähtäväksi. Se tuhosi myös suomalaisen kasvuyrityksen, joka oli tehnyt tärkeää työtä mielenterveyden parissa. Jopa karaistuneimmat kyberammattilaiset, jotka kuvittelivat nähneensä kaiken, järkytyivät tapauksesta ja halusivat ennen kaikkea, että rikollinen saatettaisiin oikeuden eteen.

Vaikka poliisi ei aluksi nimennyt 25-vuotiasta epäiltyä, hänet tunnistettiin silti. Kivimäki alias The Untouchable

Hacker God alias Zeekill alias Ryan oli pahamaineinen hahmo, jolla oli pitkä historia kyberkaaoksen aiheuttajana. Marko ja hänen tiiminsä olivat olleet varmoja, että mies löydettäisiin ennen pitkää, mutta he olivat joutuneet panemaan toivonsa ulkomaisten poliisivoimien kykyyn nähdä Kivimäen valeidentiteettien läpi. Heille oli uskomaton onnenpotku, että puhelu Ranskasta tuli niin nopeasti kuin se tuli.

Muilta poliisivoimilta ympäri maailmaa tulvi onnitteluviestejä Traficomin Kyberturvallisuuskeskukseen. ”Kaikki kannustivat meitä Kivimäen kiinnisaamisessa”, Marko muis-telee. Hän perui kaikki muut työnsä ja kokosi tiimin, jonka oli määrä lähteä Ranskaan hakemaan karkulainen takaisin Suomeen. Tiimi hoitaisi pitkän ja monimutkaisen paperi-työn luovutuksen järjestämiseksi, kun taas Marko ja hänen rikostutkijansa alkaisivat valmistautua uransa tärkeimpään oikeudenkäyntiin ja Suomen historian suurimpaan rikos-tapaukseen. Kuluja tai poliisin aikaa ei säästely. Kaikki ha-lusivat nähdä oikeuden toteutuvan.

Poliisin viha tätä nuorta miestä kohtaan oli alkanut jo kauan ennen Vastaamo-tietomurtoa. Tämän valitsema nimi-merkki The Untouchable Hacker God oli liiankin osuva. Kivimäki oli ollut poliisin tutkassa yli kymmenen vuotta. Hän oli ollut sarjarikollinen 13-vuotiaasta lähtien. Pelkillä hiiren napsautuksilla hän oli toistuvasti häirinnyt miljoonien ihmisten elämää ja aiheuttanut joillekin suurtakin va-hinkoa. Tähän asti hän oli kuitenkin useimmiten päässyt pälkähästä. Sen lisäksi hän oli vieläpä kerskunut rikoksillaan ja pilkannut poliisia vuosien ajan sosiaalisessa mediassa ja

lehtihaastatteluissa. Nyt poliisi sai mahdollisuuden korjata vääryydet ja passittaa hänet telkien taakse.

Kivimäen ensimmäinen kuulustelu suoritettiin pari päivää sen jälkeen, kun hänet oli luovutettu Ranskasta Suomeen. Nähdessään saaliinsa ensimmäistä kertaa kasvotusten Marko Leponen yllättyi siitä, kuinka kohtelias ja yhteistyöhaluinen mies oli. Kuulustelutilanne oli kuitenkin äärimmäisen jännittynyt. Kuulustelu toteutettiin pienessä huoneessa, jossa Marko ja kolme muuta poliisia olivat vastakkain Kivimäen ja hänen asianajajansa kanssa. Rikostutkija oli valmistautunut tähän hetkeen henkisesti ja toivonut jo kuu-kausien ajan sen toteutumista, mutta oli silti hämmästynyt siitä, että he olivat vihdoinkin saaneet Kivimäen kiinni. Hän aisti, että Kivimäkikin piti tilannetta outona. ”Se oli hyvin epätodellista.”

Epäillyn ensimmäisessä kuulustelussa on aina paljon pelissä. Rikostutkijoille kyse ei ole niinkään todisteiden hankkimisesta, vaan pikemminkin toimivan yhteyden ja suhteen rakentamisesta syytettyyn. Tästä syystä Marko itse päätti poistua huoneesta ensiesittäytymisten jälkeen. Hän tiesi, että hänen mahdollisuutensa luoda yhteys Kivimäkeen olivat heikot, koska hakkeri näki hänet tuhonsa aiheuttajana. Marko oli nimittäin ollut Vastaamo-tutkinnan keulakuva ja järjestänyt Kivimäen vangitsemisen poissaolevana. Se oli hyvä päätös, ja yksi Markon rikostutkijakollegoista rakensi vahvan yhteyden Kivimäkeen alusta alkaen. Seuraavien kahdeksan kuukauden ajan homma toimi näin: Marko pysyi poissa huoneesta, ellei häntä tarvittu jotakin tiettyä aihetta

varten, ja sai sen sijaan yksityiskohtaisen selonteon jokaisesta kuulustelusta kollegoiltaan ja tallenteilta.

Rikostutkijat kutsuivat Kivimäen vankilasellistään kuulusteluun kymmenisen kertaa, ja joskus häntä kuulusteltiin kahdeksan tuntia päivässä tavoitteena murtaa hänen suojauksensa ja selvittää totuus. Kivimäki oli aina kohtelias ja yhteistyöhaluinen, mutta myös ovela ja varovainen. Hän puhui mielellään. Hän vaikutti nauttivan kaikesta kyberasioihin ja tietokoneisiin liittyvästä keskustelusta, mutta vain omilla ehdoillaan. Hän muisti yksityiskohdat erittäin hyvin, kunnes kyse oli mahdollisesti raskauttavista asioista – esimerkiksi siitä, kuinka paljon hän oli kerännyt bitcoineja. Hän vastasi ”en muista” tai ”en voi vastata tuohon”, kun Marko tai muut yrittivät painostaa häntä tärkeistä yksityiskohdista.

Marko ei missään vaiheessa pystynyt selvittämään, millainen kohteliaan kuoren alla piileskelevä Kivimäki todellisuudessa oli. Tämä väisteli aiheita ja vältteli suoraa valehtelua nokkelilla sanakäänteillä. Sen selvittäminen, *miten* Kivimäki vastasi, tulikin tärkeämmäksi kuin se, mitä hän varsinaisesti sanoi. Rikostutkijat tunnistivat vähitellen kaavan hänen välttelevässä kielenkäytössään, mikä auttoi heitä saamaan vihteitä siitä, mistä hän valehteli ja mistä ei.

Markolle valkeni vähitellen eräs toinenkin asia: Kivimäki ei koskaan myöntäisi tehneensä rikosta. Riippumatta siitä, kuinka vankalla pohjalla tapaus oli tai kuinka vahvat todisteet olivat, hän ei koskaan tunnustaisi. Ja todisteet olivat erittäin vakuuttavia. Se on suurelta osin sen ansiota, millä

tavalla tapahtumat etenivät niiden kolmen kaoottisen päivän aikana lokakuussa 2020, kun Vastaamo-tietomurto tuli julkisuuteen ja järkytti maailmaa.

Kattava kuvaus kansainvälisten hakkerien maailmasta

Julius Kivimäki lienee maailman vihatuin hakkeri. Vuosina 2018–2019 hän murtautui Psykoterapiakeskus Vastaamon potilastietokantaan ja varasti yli 30 000 ihmisen potilas-tiedot. Yritettyään kiristää ihmisiä Kivimäki päätyi julkaise-maan tietoja Tor-verkossa, joutui Interpolin etsintälistalle ja pidätettiin Ranskassa vuonna 2023.

Kivimäen historiallisen törkeää rikosta tutkinut BBC:n toimittaja Joe Tidy on seurannut tapausta tiiviisti ja päässyt haastattelemaan häntä useaan otteeseen. Tässä kirjassa Tidy kuvaa 12-vuotiaana hakkerin uransa aloittaneen Kivimäen toimintaa osana viimeisten kymmenen vuoden aikana tapahtunutta teinihakkerien nousua. Tidy kuvaa hakkeriryhmien välisiä yhteyksiä ja niiden kehitystä sekä sitä, kuinka jokainen ryhmä on edeltäjäänsä röyhkeämpi, aggressiivisempi ja jopa väkivaltaisempi. Tidy myös pohtii, miten voimme tulevaisuudessa vastata kyberrikollisuuden haasteisiin paremmin.

